

Fiske har bedrivits här på Södra Ölands båda kus-
^{ter} / ^{som binnings} både Östra & västra kusterna mest än Östra kusten
Ej stora djupa Östersjön kyssar hela Ölands kust, från
Södra till norra uddarna, Fiske & jordbruk jämte
Hästen var Ölänningens dagliga bröd för 100 a 150 år sen,
min mor talte om att då hon var 5-6 år gammal flikstumpre
så fanns en hästas på Öland som både sommar & vinter gingo
ute & födde sig själva, & de stora kala Alvaren näre nog
hvar dant vädrat ^{de var} små livliga springare i storlek som
Islands & Gotthlands hästen, de fanns lite i beholt av resen
häradär på Öland, så jag till ^{har} ämnat varit ägare av 3-4 stycken
under min första Bondetid omkring 1893-1895 endast
de små kernaljerna voro besvärliga att tämja män lyckades dä ~~bra~~ bra
så fiska man en otörlig liten springare än då, män de blevo
så småningom för svaga i jordbruket, sedan jordbruksred-
skapet ^{blevo} större & tyngre, män på vägen var de omöjliga.
att göra en Kalmars resa på vintern från Wentlinge Översjön då då var!
Möte i Maj månad 1951. av Toller: Ljören född i Wentlinge 1869.

Tillfrusen samt samma väg tillbaka, en tripp på
 drygt 12 gamla mil, därtill bekom ej den lilla hästen
 något synligt obehag, ty då selen togs av den lilla krabaten
 så fort man kom hem på gården så tog han 3-4-5 hoppel
 till vattenbron, samt samtidigt lät 4-5 rätt kraftiga
 smällar komma fram under rumpen, — dagen efter
 var de ej något symptom på trötthet alls, dessa nyttiga
 stora klumpiga hästar hade behövt två dagar nästan
 för att göra en liknande tur samt därtill trötta minst
 ett par dagar efter turen. De funnos gamla bönder
 som ej visste hur många hästar å Föl de voro ägarer om,
 för år vintern körde hem hästarna å fölen från Alveret.
 Alveret var ^{å m} en stor hed att betas på, sträckande sig
 från södra Udden å till norra udden, väl 1/3 mil långt,
 samt bredaste stället 1 mil, eljest varierande något
 mellan 1/2 å 1 mil nästan överallt mellan östra å västra
 landborgarna, som består av bättre å sämre ^{jord} för jordbruk
 stora byar med rik jordbruk ligger rätt så fältutplanterade.

80 90 år sen

m-3.

ACC. N:R M. 11951:3.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Näja fläskarna tycks vilja ha hela berättareplatsen för sig själva. Där fisk som huvudsakligen fiskades var sill, fongades med garn, samt Torsk med krokar rev även Torsk Sillen saltades i tunnor, 36 valer ^{pr tunna} då huvudet var avskuret män 3 dalar om sillen fisk beholla huvudet på endast ett litet hål som togs upps med höger tumme å grek-finger lätt intill jälen dätta var för att få saltleken in uti sillen, där blev även bättre i smaken om huvet fisk sitta på tills där skulle användas, på hösten kostade en tunna sådan sill 12 riksdaler tunnans män på vintern 18 Riksdaler feller 108 daler / vilket var ovanligt dyrt där tiden, sillen såldes demästa till Tysk land å Karlskrona å Kalmar, de som blev över sedan Oland föll vad där behövde. Torsken både Torkades å ^{delo} saltades i tunnor pris för hel tunna 10 kronor, vad där kostade Torkad pr Långund mins jag ej säkert — män jag tycker mig vilja ha de till 1 krona eller 1,50 pr grund. för 65-75 å sen

m - 4.

ACC. N:R M. 11951:4

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Annars fisk förekom också såsom Flundra, Gädd, Lih,
abborra å något Lax, All fiskades också, mest å Östra
kusten, i hemmabundna s.k. Flommor — större ryshor.
Dessa fisksorter fiskades endast till hushåll och å lite
till, de var ej någon vidare affär med sådan fisk gräddan
tiden, endast för ortens behov. Fisklägen uppgjordes som,
å båda kusterna, var ej stora, 3-4 bätlag ett större eller
mindre jordområde inköptes för att idka jordbruk till-
sammans med fisket. Bröd å ^{Ris å veten} Potatis jämte lite rotsaker
voro de produkter som förekom, Kor, svin, Flåns å Gäss
flåstar för jordens skötsel även, Oxar användes även
å flera platser voro rindentagna vid jordens delning
till byar å bondgårdar ett visst område till fiskläge
för hela byens beqvämhet, även de fattige fingo använde
sig av läget att hava båt å Sjöbod / fredshansbod / men ej
fisk bebyggas med boningshus, Området var omkrän från 5 till
10-12 timlands vidd å än mera kallades då för Flammglan.

En del byar som lågo å kusterna bleve stora å
förmögna om fisket var gott därute för, senare ^{var} blev
så fisket överges som yrke så var de att ~~bröta~~ ^{bruka} jorden
vilket ännu fortgår, fisket nu för tiden ligger i händerna
på yrkesfiskare med stora båtar drivna med maskinkraft
å förstklassig redskap så de söker Torst å Strömming
över hela Östersjön nästan, Prima Fiskehamnar äro
i senare tid byggda å både östra å västra sidan av Öland
för fiskets räknning varvid många få sin rikliga bärj-
ning nu för tiden. Ålen fiskas i, sk. Bottengarn till stor
myckenhet utåt Ölands båda kuster, det göres pengar
i stor skala med detta fiske nu för tiden, allt har fött
ett stort uppsving bara i min tid, — — — — — män tycks som
om världen ville slöpa om allt, inget är bra nu i fort-
sättningen, blir nog en oredd härva av allt sedan männi-
skorna fött allt förstklassigt.

Tills å vid Garn, å krokrenfiske skulle ett mindre
korhorn finnas fastsatt, dels som ett tjänstgöre som sänke
i båda i båda ändarna av reven, mån mest för tur å
lycka skulle komma i fisheden som fanns korhorn till sänken,
de kunde vara dels hela å dels avsågade i 3-4 delar själva
Togspjettisen ^{av hornet} skulle vara 6 g 8 g m. long samt hava sin plats
i båda nedersta hörnen av sillgarnen med ägarens initialer
utskjärde. mån mest för att hålla Turen fast vid redskagen.
de andra 3 stycken avsågade ringarna var ej så noga med,
di kunde sättas fast i botten på garnet var som helst, de skulle
också hava ägarens initialer inskjärde eller inbrända vilket
också hölls för mycket tilligt i alla väder. Fiskredskagen
förvarades i därtill uppbyggda små hus eller bodar vid Sjön, bodar å sjär
finnes ej å södra eller norra Ölands kust endast några stycken å öns
västra sida Emellan Öland å halmar söder om Färjestaden.
På de avsatte fishedägena så nära stranden som möjligt var
sjöbodarnas plats, byggde av stråmmingvirke eller sten, täckta av
halmar samt sjölong ovanpå. Korhorn å ett par sängar också höjde till.